

BELEIDSREGEL AANPAK STRUCTURELE JEUGDOVERLAST HELMOND 2012

De burgemeester van Helmond,

besluit

vast te stellen de Beleidsregel aanpak structurele jeugdoverlast Helmond 2012

Inleiding

Jongeren veroorzaken door hun gedrag wel eens overlast. Ze worden hierop aangesproken en voor de meeste jongeren is dit voldoende om hun gedrag te veranderen. Voor een klein deel van de jongeren geldt dit niet, ondanks de gerichte benadering volgens de 'Aanpak jeugdgroepen in Helmond'. Met deze aanpak heeft het college van burgemeester en wethouders op 20 juli 2010 ingestemd.

Voor deze kleine groep jongeren die zijn gedrag niet verbetert via een preventieve en pro-actieve aanpak is een strenge repressieve aanpak gewenst, door het extra inzetten van privaat-, publiek- en strafrechtelijke instrumenten. Deze instrumenten zijn aanwezig, maar worden in de normale omstandigheden niet gebruikt omdat inzet dan niet proportioneel is omdat er andere minder zware, meestal preventieve, instrumenten zijn om de ervaren overlast te bestrijden.

Een standaardaanpak tegen structurele jeugdoverlast is er niet. Het komt aan op het creatief toepassen en combineren van mogelijkheden. Hierbij is er dus sprake van maatwerk. Deze mogelijkheden worden hieronder op een rij gezet, waarbij het voor twee situaties is uitgewerkt in een matrix.

Het geeft een overzicht van de mogelijkheden die de gemeente, stichting Stadswacht Helmond en de politie hebben om repressief op te treden bij structureel overlastgevend gedrag in de openbare ruimte.

Belangrijk hierbij is de samenwerking, de maatregelen hebben weinig effect als niet op alle terreinen (dus ook in de preventieve sfeer zoals scholing, dagbesteding) samengewerkt wordt bij de aanpak van overlast.

Voortraject reguliere aanpak

Stappenplan:

- Inventariseer het probleem: bepaal de omvang van de jongerengroep, zoek uit welke jongeren erbij betrokken zijn en wie de klagers zijn, onderzoek op welke tijdstippen de overlast plaatsvindt en waarom

juist op deze plek. Inventariseer hoe lang de overlast al speelt en bepaal of het gaat om incidentele of structurele overlast. Doe onderzoek naar het verleden en achterhaal of er in het verleden beloftes gedaan zijn.

- Ga meteen in gesprek met de klagers. Daar waar spanning bestaat tussen jongeren en klagers dient behoedzaam met informatie te worden omgegaan.
- Neem contact op met de ouders over het gedrag van hun kinderen. Dit kan door een bezoek van jongerenwerk, stadswacht of buurtbeheerder, door het versturen van een brief namens de burgemeester aan de ouders of door een gesprek met de ouders in het stadskantoor.
- Ga na of buurtbemiddeling een rol kan spelen in de situatie. Om een slepend conflict te voorkomen is herstel van vertrouwen door duidelijke afspraken nodig tussen overlastgevende jeugd en de bewoners.

In het geval het voortraject reguliere aanpak geen soelaas biedt wordt er overgegaan naar de aanpak van overlastgevende jongeren.

De aanpak van overlastveroorzakende jongeren

Het Piekteam, de Traject Regisseur Risico-Jongeren of het Jeugd Preventie Team geeft bij de afdeling Bestuurs- en Juridische Zaken aan welke jongeren vanuit hun taakveld in beeld komen voor aanpak, naast de strafrechtelijke aanpak. Dit moet voor zover mogelijk in een vroegtijdig stadium, voor escalatie, gebeuren om zo een effectieve aanpak te hebben voordat de buurtbewoners te maken krijgen met onaanvaardbare overlast.

Procedure:

- Er moet sprake zijn van verstoring van de openbare orde dan wel ernstige vrees daarvoor.
- Er moet een deugdelijk dossier zijn van het ordeverstoring gedrag (zie bijlage 1). De coördinatie van de dossieropbouw ligt bij de afdeling Bestuurs- en Juridische Zaken. Iedere discipline is verantwoordelijk voor het aanleveren van relevante informatie.
- Bij het besluit om repressief te gaan optreden tegen jeugd(groepen) wordt aan de ouders of aan de betrokkene (indien meerderjarig) een vooraankondiging dwangsom (waarschuwing) verzonden.
- Door de politie en indien noodzakelijk de stadssurveillant van de stichting Stadswacht wordt er strafrechtelijke repressief opgetreden. Informatie m.b.t. opgemaakte strafbeschikkingen wordt beschikbaar gesteld aan de afdeling Bestuurs- en Juridische Zaken ten behoeve van dossiervorming
- Op advies van politie en de afdeling Bestuurs- en Juridische Zaken bepaalt de burgemeester de op te leggen maatregel naast de dwangsom. Dit kan bijvoorbeeld een gebiedsverbod zijn op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening of op basis van de Wet maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast. Hiervoor wordt dan bepaald voor welk gebied het verbod moet gelden en bij welk gedrag binnen dat gebied een gebiedsverbod kan worden opgelegd. Het gebied mag niet groter zijn dan strikt noodzakelijk.
- De gemeente waarschuwt, als zij een maatregel wil gaan opleggen, de betrokken persoon eerst schriftelijk.
- Bij de eerstvolgende overtreding, en voor de maatregel wordt opgelegd, krijgt betrokkene de

gelegenheid om zijn mondeling zienswijze te geven bij de afdeling Bestuurs- en Juridische Zaken. Daarvan wordt een verslag gemaakt.

- De maatregel moet goed worden gemotiveerd (op welke manier heeft de betrokkene bijgedragen aan de verstoring van de openbare orde?).
- De duur van de maatregel moet proportioneel zijn.
- De maatregel moet worden uitgereikt of toegezonden per aangetekende brief.
- Tegen de maatregel staat bezwaar en beroep open en ook kan een voorlopige voorziening worden aangevraagd bij de rechtbank Den Bosch.

Uitgewerkte handhavingmatrix

Handhavingmatrix Hinderlijk gedrag op of aan de weg (art. 2.4.7 APV):

Overtreding: Verstoring van de openbare orde door gedrag op of aan de weg.

Strafrechtelijk	Bestuursrechtelijk	Civielrechtelijk
1 ^e overtreding en elke volgende overtreding: proces-verbaal en strafvervolgning	1 ^e overtreding:vooraan-kondiging last onder dwangsom 2 ^e overtreding:opleggen last onder dwangsom van € 500 3 ^e overtreding: verbeuren last onder dwangsom van € 500 voor elke overtreding tot een maximum van € 1.500	nog geen actief optreden
	Bij overtreding nadat het maximum aan dwangsommen verbeurd is: gebiedsontzegging op grond van artikel 2.1.1.2a APV voor 7 dagen. Bij koopwoning: waarschuwing dat woning tijdelijk gesloten kan worden op grond van artikel 174a Gemeentewet.	Bij een huurwoning: via de verhuurder de hoofdhuurders waarschuwen voor mogelijke huuropzegging
	Bij overtreding nadat een gebiedsverbod op basis van art. 2.1.1.2a APV is opgelegd: gebiedsontzegging of groepsverbod op basis van de Wet maatregelen Voetbalvandalisme en ernstige	

	overlast van maximaal 3 maanden. Bij koopwoning: tijdelijke sluiting van de woning	Bij een huurwoning: huuropzegging via de verhuurder
--	---	---

Tijdens het hinderlijk gedrag worden vernielingen aangericht in de openbare ruimte		
Vervolging in verband met vernieling.		Schade verhalen op grond van een onrechtmatige daad op grond van BW 6:162.

Toelichting op deze handhavingmatrix:

De last onder dwangsom is een middel om het ordeverstoring gedrag aan te pakken door de jongeren/ouders in hun portemonnee te treffen. De dwangsom is € 500,00 hoog, waarbij het maximale aan op te leggen dwangsommen € 1.500,00 is (max. 3 x € 500,00). Het doel van de dwangsom is om de jongere te bewegen om de overlast/hinder te beëindigen. De meest effectieve opzet is de ouders van minderjarige, thuiswonende, jongeren bij het gesprek waarbij de dwangsom aangekondigd wordt, aanwezig te hebben.

Mocht een last onder dwangsom niet het gewenste resultaat hebben, dan kan als tweede stap een gebiedsontzegging op grond van de APV opgelegd worden. Deze gebiedsontzegging is in ieder geval voor het gebied waar de overlast plaatsgevonden heeft. Om een gebiedsontzegging op te kunnen leggen, is een dossier nodig waarin in ieder geval de relevante politie-mutaties opgenomen zijn.

Gelijktijdig met deze aanpak van de jongeren zelf, worden de jongeren, hun ouders en de hoofdbewoners van de woning waar deze jongeren verblijven aangeschreven. In deze aanschrijving staat voor een koopwoning de waarschuwing dat de gemeente over kan gaan tot tijdelijke sluiting van de woning en voor een huurwoning de waarschuwing dat de verhuurder over kan gaan tot ontbinding van het huurcontract.

Als laatste stap kan een gebiedsverbod of groepsverbod op grond van de Wet Maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast opgelegd worden. Deze maatregel kan voor maximaal 3 maanden opgelegd worden. Dossieropbouw is hiervoor van groot belang, niet alleen politiemutaties, ook de al ingezette hulpverlening is onderdeel van het dossier. Deze maatregel kan pas toegepast worden als hulpverlening ingezet, dan wel aangeboden maar geweigerd, is.

Naast deze maatregel kan de procedure tot tijdelijke woningsluiting, dan wel opzegging van het huurcontract, opgestart worden.

Daarnaast kan als de jongeren schade aangericht hebben tijdens de verstoring van openbare orde op of aan de weg door hun gedrag een onrechtmatige daadsactie opgestart worden. De schade wordt verhaald op de ouders/verzorgers en bij jongeren ouder dan 14 jaar op de jongeren zelf.

Handhavingmatrix voor rondhangende jongeren die als groep de openbare orde verstoren (art. 2.1.1.1 APV):

Overtreding: In een groep veroorzaken van verstoring van de openbare orde door gedrag op of aan de weg

Strafrechtelijk	Bestuursrechtelijk	Civielrechtelijk
1 ^e overtreding: verwijderingsbevel elke volgende overtreding: proces-verbaal en strafvervolgning	1 ^e overtreding:waarschuwing last onder dwangsom 2 ^e overtreding: vooraankondiging last onder dwangsom 3 ^e overtreding:opleggen last onder dwangsom van € 500 elke volgende overtreding: verbeuren last onder dwangsom van € 500 voor elke overtreding tot een maximum van € 1.500	
	Bij overtreding nadat het maximum aan dwangsommen verbeurd is: gebiedsontzegging op grond van artikel 2.1.1.2a APV voor 7 dagen.	
	Bij overtreding nadat een gebiedsverbod op basis van art. 2.1.1.2a APV is opgelegd: gebiedsontzegging of groepsverbod op basis van de Wet maatregelen Voetbalvandalisme en ernstige overlast van maximaal 3 maanden.	

Tijdens het hinderlijk gedrag worden vernielingen aangericht in de openbare ruimte		
Vervolging in verband met vernieling.		Schade verhalen op grond van een onrechtmatige daad op grond van BW 6:162.

Overig juridisch kader

De volgende instrumenten staan ter beschikking om de jongeren die volharden in overlast repressief aan te pakken:

Algemene Plaatselijke Verordening

Meest gebruikte en ook uitgewerkt in de handhavingsprotocollen:

Samenscholingsverbod: artikel 2.1.1.1 eerste lid

- Verbod om hinderlijk samen te scholen, als groep anderen lastigvallen of de openbare orde te verstoren.
- Strafrechtelijke reactie: strafbaar op grond van art. 184 Sr. max. 3 maanden hechtenis of boete van tweede categorie, max. € 3.800 (politie).
- Bestuursrechtelijke reactie: last onder bestuursdwang: overtreding beëindigen (politie) of last onder dwangsom (ter hoogte van € 500,00) om te voorkomen dat het samenscholingsverbod wederom overtreden wordt. Dit is minder geschikt bij ernstige vormen van overlast omdat hierbij optreden met spoed verwacht wordt.
- Eerste stap:
 - strafrechtelijk: staande houden en proces-verbaal opmaken
 - bestuursrechtelijk: een einde maken aan de samenschooling (politie)

Verwijderingsbevel: artikel 2.1.1.1, tweede lid

- Het bevel van de politie direct zijn weg te vervolgen of zich te verwijderen bij een samenschooling of enig voorval waardoor openbare orde verstoring ontstaat of dreigt te ontstaan.
- Strafrechtelijke reactie: strafbaar op grond van art. 184 Sr: max. 3 maanden hechtenis of boete van tweede categorie, max. € 3.800 (politie)
- Bestuursrechtelijke reactie: last onder bestuursdwang: overtreding beëindigen (politie)
- Eerste stap:
 - strafrechtelijk: staande houden en proces-verbaal opmaken
 - bestuursrechtelijk: persoon verwijderen

Gebiedsontzeggingen: artikel 2.1.1.2a

- In het belang van de openbare orde of veiligheid bij overtreding wettelijke bepalingen een verbod opleggen zich te bevinden in een door het college aangewezen gebied en daarin gelegen voor het publiek toegankelijke gebouwen en inrichtingen.
- Strafrechtelijke reactie: strafbaar op grond van art. 184 Sr: max. 3 maanden hechtenis of boete van tweede categorie, max. € 3.800 (politie)
- Bestuursrechtelijke reactie: last onder bestuursdwang: persoon verwijderen (politie), om overtreding te voorkomen: last onder dwangsom: € 500,00 per overtreding
- Eerste stap:
 - strafrechtelijk: staande houden en proces-verbaal opmaken

- bestuursrechtelijk: persoon verwijderen

Hinderlijke gedrag op of aan de weg: artikel 2.4.7

- Verbod om op een openbare plaats te klimmen of zich te bevinden op daar aanwezig objecten die daarvoor niet bestemd zijn. Verbod om zich op een openbare plaats zodanig op te houden dat aan weggebruikers of bewoners van nabij gelegen woningen onnodig overlast of hinder wordt veroorzaakt.
- Strafrechtelijke reactie: (bestuurlijke) strafbeschikking € 120,-
- Bestuursrechtelijke reactie: last onder bestuursdwang: persoon verwijderen (politie), om overtreding te voorkomen: last onder dwangsom: € 500,00 per overtreding
- Eerste stap:
 - strafrechtelijk: staande houden en strafbeschikking opmaken
 - bestuursrechtelijk: persoon verwijderen

Alternatieve instrumenten als bovenstaande niet van toepassing zijn. Onderstaande instrumenten kunnen ook parallel toegepast worden.

(hiervoor zijn geen handhavingsprotocollen uitgewerkt in geval van toepassing maatwerk analoog aan uitgewerkte handhavingsprotocollen)

Verontreiniging openbare fonteinen e.d.: artikel 2.4.7a APV

- Verbod om een openbare fontein of middel van watervoorziening te verontreinigen.
- Strafrechtelijke reactie:
- Bestuursrechtelijke reactie: last onder bestuursdwang: persoon verwijderen (politie), om overtreding te voorkomen: last onder dwangsom: € 500,00 per overtreding
- Eerste stap:
 - strafrechtelijk: staande houden en proces-verbaal opmaken
 - bestuursrechtelijk: persoon verwijderen

Verboden drankgebruik: artikel 2.4.8 APV

- Verbod om op een openbare plaats, in een door het college aangewezen gebied, alcoholhoudende drank te nuttigen of aangebroken verpakkingen met alcoholhoudende drank bij zich te hebben. Dit verbod geldt niet op terrassen en bij evenementen waarvoor een art. 35 Drank- en Horecawet verleend is.
- Strafrechtelijke reactie: (bestuurlijke) strafbeschikking € 85,-
- Bestuursrechtelijke reactie: last onder bestuursdwang (drank afnemen) of last onder dwangsom: € 500,00 per overtreding
- Eerste stap:
 - strafrechtelijk: staande houden en strafbeschikking opmaken
 - bestuursrechtelijk: drank afnemen

Verboden gedrag bij of in gebouwen: artikel 2.4.9 APV

- Verbod om zich zonder redelijk doel in een portiek of poort op te houden of in op of tegen een raamkozijn of een drempel van een gebouw te zitten of te liggen. Tevens verbod voor anderen dan bewoners of gebruikers om zich zonder redelijk doel te bevinden in een voor gemeenschappelijk gebruik bestemde ruimte.
- Strafrechtelijke reactie: (bestuurlijke) strafbeschikking € 85,-
- Bestuursrechtelijke reactie: last onder bestuursdwang (persoon verwijderen) of last onder dwangsom : € 500,00 per overtreding
- Eerste stap:
 - strafrechtelijk: staande houden en strafbeschikking opmaken
 - bestuursrechtelijk: persoon verwijderen

Hinderlijk gedrag in voor publiek toegankelijke ruimten: artikel 2.4.10 APV

- Verbod om zich zonder redelijk doel op een voor anderen hinderlijke wijze op te houden in een voor het publiek toegankelijke ruimte dan wel deze te verontreinigen of te bezigen voor een ander doel dan waarvoor de desbetreffende ruimte is bestemd.
- Strafrechtelijke reactie: (bestuurlijke) strafbeschikking € 120,-
- Bestuursrechtelijke reactie: last onder bestuursdwang (persoon verwijderen) of dwangsom: € 500,00 per overtreding
- Eerste stap:
 - strafrechtelijk: staande houden en strafbeschikking opmaken
 - bestuursrechtelijk: persoon verwijderen

Natuurlijke behoefte doen op openbare plaats: artikel 4.2.1 APV.

- Verbod om de natuurlijke behoefte te doen op een openbare plaats.
- Strafrechtelijke reactie: (bestuurlijke) strafbeschikking € 120,-
- Bestuursrechtelijke reactie: last onder bestuursdwang verontreiniging laten opruimen of last onder dwangsom: € 500,00 per overtreding
- Eerste stap:
 - strafrechtelijk: staande houden en strafbeschikking opmaken
 - bestuursrechtelijk: Laten opruimen

Vechten in het openbaar: artikel 2.4.10a APV

- Verbod om in het openbaar te vechten c.q. iemand lastig te vallen.
- Strafrechtelijke reactie: Opmaken proces verbaal, officier van Justitie bepaald hoogte boete.
- Bestuursrechtelijke reactie: last onder bestuursdwang (persoon verwijderen) of dwangsom: € 500,00 per overtreding
- Eerste stap:
 - strafrechtelijk: staande houden en proces-verbaal opmaken
 - bestuursrechtelijk: persoon verwijderen

Drugshandel op straat: artikel 2.7.1 APV

- Verbod om op of aan de weg post te vatten, zich heen en weer te bewegen, zich te bevinden met kennelijke doel middelen als bedoeld in artikel 2 en 3 van de Opiumwet aan te bieden, te verwerven, daarbij behulpzaam te zijn of daarin te bemiddelen.
- Strafrechtelijke reactie: Opmaken proces verbaal, officier van Justitie bepaald hoogte boete.
- Bestuursrechtelijk: nvt
- Eerste stap:
 - strafrechtelijk: staande houden en proces-verbaal opmaken

Openlijk gebruik harddrugs: artikel 2.7.2 APV

- Verbod op openbare plaatsen of voor publiek toegankelijk gebouw harddrugs te gebruiken of voor gebruik benodigde voorwerpen of stoffen openlijk voorhanden te hebben.
- Strafrechtelijke reactie: Opmaken proces verbaal, officier van Justitie bepaald hoogte boete.
- Bestuursrechtelijk: nvt
- Eerste stap:
 - strafrechtelijk: staande houden en proces-verbaal opmaken

Veroorzaken van zwerfafval: artikel 26 lid 1 Afvalstoffenverordening

- Verbod om zwerfafval te veroorzaken
- Strafrechtelijke reactie: (bestuurlijke) strafbeschikking € 120,-
- Bestuursrechtelijke reactie: last onder bestuursdwang verontreiniging laten opruimen of last onder dwangsom: € 500,00 per overtreding
- Eerste stap:
 - strafrechtelijk: staande houden en strafbeschikking opmaken
 - bestuursrechtelijk: Laten opruimen

Gemeentewet

Tijdelijke sluiting van een woning: artikel 174a Gemeentewet.

- Burgemeester is bevoegd tot (tijdelijke) sluiting van een woning of een niet voor het publiek toegankelijk lokaal bij verstoring van de openbare orde rond die woning door gedragingen in die woning of het lokaal. Om tot sluiting van de woning of het lokaal over te kunnen gaan, moeten de effecten van de verstoring van de openbare orde rond de woning of het lokaal te kenmerken zijn als ernstige overlast.
- Strafrechtelijke reactie: strafbaar op grond van art. 184 Sr: max. 3 maanden hechtenis of boete van tweede categorie, max. € 3.800 (politie)
- Bestuursrechtelijke reactie: last onder bestuursdwang (door sluiten van de woning)
- Eerste stap:
 - Strafrechtelijk: staande houden en proces-verbaal opmaken
 - Bestuursrechtelijk: woning sluiten

Lichte bevelsbevoegdheid: artikel 172, derde lid Gemeentewet.

- Burgemeester is bevoegd bij vrees voor verstoring van de openbare orde of ernstige vrees daarvoor bevelen te geven die noodzakelijk zijn.
- Strafrechtelijke reactie: strafbaar op grond van art. 184 Sr: max. 3 maanden hechtenis of boete van tweede categorie, max. € 3.800 (politie)
- Bestuursrechtelijke reactie: last onder bestuursdwang (door optreden politie, tweede lid)
- Eerste stap: afhankelijk van het opgelegde bevel.

Cameratoezicht: artikel 151c Gemeentewet.

- Burgemeester kan, omdat de gemeenteraad hem bij verordening de bevoegdheid gegeven heeft (artikel 2.10.1 APV) besluiten tot plaatsing van vaste camera's voor een bepaalde duur ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats.
- Strafrechtelijke reactie: vastgelegde beelden kunnen worden gebruikt voor de opsporing van een gepleegd strafbaar feit (artikel 151c lid 6 en lid 7 Gemeentewet)
- Bestuursrechtelijke reactie: nvt
- Eerste stap: contact opnemen met de Coördinator Integrale Veiligheid van de gemeente

Noodbevel: artikel 175 Gemeentewet.

- Burgemeester kan, in lokale noodsituaties, alle bevelen geven die hij noodzakelijk acht ter handhaving van de openbare orde of beperking van gevaar bij oproerige beweging, andere ernstige wanordelijkheden, rampen, zware ongevallen dan wel ernstige vrees daarvoor.
- Strafrechtelijke reactie: strafbaar op grond van art. 184 Sr: max. 3 maanden hechtenis of boete van tweede categorie, max. € 3.800 (politie)
- Bestuursrechtelijke reactie: last onder bestuursdwang (door optreden politie, artikel 172 tweede lid Gemeentewet)
- Eerste stap:
 - Strafrechtelijk: staande houden en proces-verbaal opmaken
 - Bestuursrechtelijk: einde maken aan overtreding noodbevel

Noodverordening: artikel 176 Gemeentewet.

- Burgemeester kan, in lokale noodsituaties, een noodverordening uitvaardigen ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar bij oproerige beweging, andere ernstige wanordelijkheden, rampen, zware ongevallen dan wel ernstige vrees daarvoor.
- Strafrechtelijke reactie: strafbaar op grond van art. 184 Sr: max. 3 maanden hechtenis of boete van tweede categorie, max. € 3.800 (politie)
- Bestuursrechtelijke reactie: last onder bestuursdwang (door optreden politie, artikel 172 tweede lid Gemeentewet)
- Eerste stap:
 - Strafrechtelijk: staande houden en proces-verbaal opmaken

- Bestuursrechtelijk: einde maken aan overtreding noodverordening

Bestuurlijke ophouding: artikel 154 a Gemeentewet.

- Burgemeester kan, in lokale noodsituaties, groepen van personen tijdelijk doen ophouden op een bepaalde plaats bij oproerige beweging, andere ernstige wanordelijkheden, rampen, zware ongevallen dan wel ernstige vrees daarvoor.
- Strafrechtelijke reactie: strafbaar op grond van art. 184 Sr: max. 3 maanden hechtenis of boete van tweede categorie, max. € 3.800 (politie)
- Bestuursrechtelijke reactie: last onder bestuursdwang (door optreden politie, artikel 172 tweede lid Gemeentewet)
- Eerste stap:
 - Strafrechtelijk: staande houden en proces-verbaal opmaken
 - Bestuursrechtelijk: overbrengen naar locatie bestuurlijke ophouding

Familierecht

Onder toezichtstelling: artikel 1:254 e.v. Burgerlijk Wetboek

- Randvoorwaarden: de minderjarige moet ernstig worden bedreigd in zijn lichamelijk of geestelijke toestand. Maximale duur 1 jaar, verlenging is mogelijk.
- Eerste stap: verzoek tot ondertoezichtstelling door ouder of verzorger, raad voor kindbescherming of OM.

Soms is het verstandig om in een gezin met veel kinderen, waarvan een aantal overlast bezorgt, ook de kinderen onder toezicht te stellen die nog geen problemen veroorzaken.

Uithuisplaatsing: artikel 1:261 e.v. Burgerlijk Wetboek

- Randvoorwaarden: de minderjarige moet ernstig worden bedreigd in zijn lichamelijk of geestelijke toestand. Maximale duur 1 jaar, verlenging is mogelijk.
- Eerste stap: verzoek tot uithuisplaatsing door gezinsvoogdij-instelling, raad voor de kindbescherming of OM.

Overlast veroorzakende jongeren kunnen worden geplaatst in een jeugdinrichting.

Privaatrecht

Opstellen contract: artikel 6:213 Burgerlijk Wetboek.

- In overleg met overlastgevers, ouders en ander betrokkenen opstellen van gedragsregels (straatcontract). Zo mogelijk worden er contracten met individuele overlastveroorzakers afgesloten (sociaal contract).
- Stappen:
 - waarschuwingsbrief, uitgereikt in persoonlijk gesprek met jongere en zijn ouders, door vertegenwoordigers burgemeester en politie. In deze fase wordt de jongere gewaarschuwd dat hij tot de doelgroep van het gedragscontract behoort en dat hij en zijn ouders een contract kunnen verwachten als hij zijn gedrag niet aanpast;

- verandert het gedrag niet dan volgt het aanbieden van een gedragscontract aan de jongere en ouders, weer in een persoonlijk gesprek. Het contract loopt voor een bepaalde tijd. In het contract wordt afgesproken dat de jongere zich onthoudt van overlastgevend gedrag in het algemeen maar ook worden er bijzondere afspraken gemaakt, bijvoorbeeld dat de jongere gedurende een bepaalde tijd niet op een bepaalde plek komt.
- verandert het gedrag nog niet, dan zegt de burgemeester het contract op en wordt – indien mogelijk – een passende sanctie op de jongere en/of zijn ouders toegepast.

Onrechtmatige daad: artikel 6:162 Burgerlijk Wetboek.

- Door middel van kort geding / civiele procedure kan een burger die wordt lastig gevallen een straat- of contactverbod ten aanzien van één of meer personen afdwingen, op straffe van een dwangsom of zelfs gijzeling.
- Randvoorwaarden: Er moet sprake zijn van een onrechtmatige daad in de zin van artikel 6:162 BW en er is verplichte procesvertegenwoordiging voor eiser.
- Wanneer toepassen: als iemand structureel wordt lastig gevallen en dit kan aantonen (door b.v. dagboek).
- Eerste stap: de persoon die wordt lastig gevallen moet contact opnemen met een advocaat

Huurrecht: artikel 7:274 Burgerlijk Wetboek.

- Door middel van kort geding / civiele procedure kan een woningbouwvereniging de ouders van overlastgevend jongeren aanspreken, de huur eenzijdig opzeggen en ontruimen.
- Randvoorwaarden: Er moet voldaan zijn aan de eisen van het huurrecht voor eenzijdige opzegging van de huurovereenkomst en ontruiming. Er zal heel wat aan de hand moeten zijn om een procedure te winnen. De ouders moeten eerst schriftelijk worden gemaand iets aan de overlast te doen.
- Eerste stap: Eiser in de procedure is de woningbouwvereniging.

Ontzegging toegang: artikel 138 Strafrecht.

- Bij overlast in b.v. flats of zwembad ontzeggen van de toegang bij overtreding van de huisregels. Eigenaar meldt dit bij politie. Bij overtreding van de ontzegging is er sprake van huisvredebreuk.
- Strafrechtelijke reactie: overtreding van artikel 138 Sr is strafbaar, maximumstraf: hechtenis van ten hoogste zes maanden of een geldboete van de derde categorie (maximaal € 6.700).
- Randvoorwaarden: In de flat of in het zwembad moeten huisregels zijn, waarin staat hoe iemand zich behoort te gedragen. De ontzegging moet schriftelijk.
- Eerste stap: eigenaar stelt huisregels op, bij overtreding de toegang ontzeggen en melden bij de politie. De politie houdt staande en maakt proces-verbaal op.

Herstellen van de vrede

Dader/slachtoffergesprekken

Gesprek tussen betrokkenen (overlastgevers, ouders, buurtbewoners, buurtbeheerder, gespreksleider (bijvoorbeeld van buurtbemiddeling), buurtbrigadier) om tot een oplossing te komen. Meestal op initiatief van de politie en bij aanhoudende overlast.

Mediation

Het door partijen zelf, via gesprekken, gezamenlijk oplossen van hun conflicten via bemiddeling door een onafhankelijke derde. De onafhankelijk bemiddelaar moet voor alle partijen aanvaardbaar zijn.

Overleg

De gemeente wil goede afspraken maken met de bevoegde instanties met betrekking tot de gewenste handhaving.

Dit betekent dat de beleidsregel is afgestemd in het Driehoeksoverleg (overleg tussen burgemeester, de officier van justitie en de politiechefs). Elk van de partijen committeert zich aan de uitvoering van de afspraken en draagt er zorg voor dat binnen de eigen organisatie zorg wordt gedragen voor effectuering van de afspraken.

Op 23 mei 2012 heeft het Driehoeksoverleg ingestemd met deze beleidsregel.

Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking op de eerste dag na die van bekendmaking en werkt terug tot 1 juni 2012.

Besloten op 24 mei 2012.

De burgemeester van Helmond,
Drs. A.A.M. Jacobs.

Bekend gemaakt op:

15 juni 2012

De gemeentesecretaris,
Dhr. A.A.M. Marneffe, RA

Bijlage 1

Dossiervorming en verslaglegging

Ten behoeve van de oordeelsvorming van de burgemeester over het opleggen van een bestuursrechtelijke maatregel leveren de betrokken partners een deeldossier aan bij de afdeling Bestuurs- en Juridische Zaken van de gemeente.

De inhoud van het dossier moet een opgelegde maatregel door de burgemeester legitimeren.

Voor het dossier zijn de volgende gegevens van belang:

- Het voorstel tot het nemen van een bestuurlijke maatregel;
- De contactgegevens van de behandelend ambtenaar van de politie, de zorginstanties en/of andere instanties indien die betrokken zijn bij het dossier;
- De contactgegevens van de betrokkene, ten minste de naam, leeftijd, woonplaats (adres) en telefoonnummer en indien nodig de gegevens van de persoon die het gezag over de minderjarige uitoefent;
- De registraties van de ordeverstorende gedragingen die zich binnen een redelijke periode hebben voorgedaan. De periode is situatiegebonden. Voor het verzamelen van de gegevens over de gedragingen kunnen de daartoe geëigende registratiesystemen worden gehanteerd;
- De onderliggende processen-verbaal en registraties van alle bij de politie of stadswachten bekend zijnde gedragingen van de betrokkene over een redelijke periode. Dit heeft tot doel inzicht te krijgen in de gedragingen van de betrokkene en dient tevens als onderbouwing van het afgegeven bevel. Ook hier geldt dat de duur van de periode situatiegebonden is.
- De registraties of sfeerrapportages en eventuele aanwijzingen waaruit de verstoring van de openbare orde blijkt;
- Een duidelijke omschrijving van het gebied waarvoor het verbod geldt en indien van toepassing de tijdstippen en plaats voor een meldingsplicht;
- Indien sprake is van een verzoek tot verlenging van de maatregel, de registraties waaruit de hernieuwde verstoring van de openbare orde blijkt.